

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **K. V.**, zast. Mgr. Petrem Cilínkem, advokátem se sídlem Karlovo nám. 18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 2. 2009, č. j. 63 Az 106/2007 – 26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal dne 29. 9. 2007 žádost o udělení mezinárodní ochrany. V žádosti uvedl, že svou zemi původu opustil z následujících důvodů: (1) kvůli problému s místními obyvateli (kazachské národnosti), kteří jej jako občana ruské národnosti a pravoslavného vyznání opakovaně napadali; (2) kvůli problémům s členy náboženské skupiny Hizb Ut-Tahrir, kteří mu opakovaně vyhrožovali; a (3) kvůli nemožnosti získat v zemi původu zaměstnání z důvodu příslušnosti k ruské menšině. Žalobce tvrdil, že jeho problémy jsou dlouhodobého charakteru; s Kazachy měl problémy od roku 1995 a s členy náboženské skupiny Hizb Ut-Tahrir od roku 2002. Na podporu svých tvrzení uvedl mj. následující. Za prvé, v průběhu pravoslavných svátků docházelo pravidelně k provokacím ze strany muslimského obyvatelstva. Například v dubnu 2007 při oslavě Velikonoc došlo ke konfliktu s místními obyvateli, který musela rozhánět policie. Za druhé, žalobce tvrdí, že byl etnickými Kazachy mnohokrát napaden a musel se fyzicky bránit. Za třetí, žalobce tvrdí, že jakožto osoba ruské národnosti byl diskriminován v přístupu k práci; i když diskriminace na základě národnosti je formálně zakázaná, v praxi se aplikuje (podle stěžovatele mají pracovníci úřadu práce neformální příkaz nezaměstnávat osoby ruské národnosti). Z tohoto důvodu nemohl najít práci ve veřejné správě. Když se pak pokusil prodávat na tržišti, byl vyhnán místními obyvateli. Za čtvrté, přibližně v roce 2004 byl žalobce napaden členy náboženské skupiny Hizb Ut-Tahrir, podařilo se mu spolu s dalšími kamarády ubránit; na policii tento incident nenahlásil, protože se bál.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 10. 2007, č. j. OAM-1-761/VL-10-19-2007, nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Pokud jde o problémy s členy náboženské skupiny Hizb Ut-Tahrir, žalovaný konstatoval, že organizace Hizb Ut-Tahrir je v Kazachstánu zakázaná a její členové

tvrdě stíháni; žalobce však incident s jejími členy na policii neohlásil, a tudíž státní orgány na tento incident nemohly reagovat. Pokud jde o problémy s hledáním práce, žalovaný uvedl, že nekazašsky mluvící občané mají komplikovanější přístup k práci ve veřejném sektoru, nicméně toto nepříznivé zacházení nedosahuje intenzity pronásledování. Pokud jde o problémy s místními obyvateli, žalovaný měl za to, že žalobcem zmíněné konflikty nedosahují intenzity pronásledování, že policie žalobcem hlášené incidenty vyšetřovala (a v jednom případě dokonce pachatele potrestala) a že postavení ruské menšiny a pravoslavné církve v Kazachstánu není natolik špatná, jak jej vykresluje žalobce. Žalovaný tudíž neshledal důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný rovněž neshledal důvody pro udělení jiných forem mezinárodní ochrany, tj. azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu; azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu; humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu; ani doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 14b téhož zákona.

Žalobce brojil proti tomuto rozhodnutí žalobou ke Krajskému soudu v Ostravě, ve které namítal, že žalovaný v rozporu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, nezjistil řádně a úplně skutkový stav věci a dopustil se rovněž porušení § 4 odst. 1, § 50 odst. 2 a 3 a § 68 odst. 3 téhož zákona. Dále žalobce tvrdil, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, popř. alespoň doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona. K neudělení azylu a doplňkové ochrany žalobce uváděl, že (1) byl v Kazachstánu dlouhodobě diskriminován kvůli své ruské národnosti a pravoslavné víře; (2) byl terčem opakovaných útoků ze strany Kazachů, které jsou kazašskými státními orgány kvůli jeho národnosti trpěny; (3) byl terčem slovního napadání a fyzických útoků ze strany členů Hizb Ut-Tahrir a posléze mu tyto osoby vyhrožovaly zabitím; (4) v roce 2005 vláda přijala novelu zákona o národní bezpečnosti, kterou omezila právní ochranu náboženské svobody; a že (5) ochrana ze strany státních orgánů před ataky na jeho osobu byla neúčinná. Dále žalobce poukázal na účelové kladení otázek v průběhu pohovoru, které podle něj mělo jediný účel – zmást jej a posléze poukázat na uměle vytvořené rozpory.

Krajský soud rozsudkem ze dne 20. 2. 2009, č. j. 63 Az 106/2007 - 26, tuto žalobu zamítl, přičemž se v hlavních bodech ztotožnil se žalovaným. Krajský soud nejprve konstatoval, že zacházení se žalobcem nedosahuje intenzity pronásledování. Dále krajský soud uvedl, že kazašská policie všechny incidenty, které jí žalobce nahlásil, prošetřila; za těchto okolností se tedy žalobce nemůže dovolávat nečinností státních orgánů, resp. neochoty vyšetřit dotčené incidenty. To obdobně platí rovněž o incidentech s členy Hizb Ut-Tahrir, kde se žalobce na státní orgány vůbec neobrátil, byť věděl, že kazašská policie toto hnutí intenzivně potlačuje. Krajský soud se rovněž neztotožnil s argumenty žalobce namítajícími procesní pochybení žalovaného.

Žalobce (stěžovatel) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, ve které namítá důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně stěžovatel namítá, že krajský soud i správní orgán nesprávně aplikovaly § 12 zákona o azylu. Na podporu této námítky stěžovatel zejména poukazuje na skutečnost, že krajský soud se snaží bagatelizovat důvody, které stěžovatele vedly k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Dále stěžovatel uvedl, že Kazachstán je bývalým státem Sovětského svazu, ve kterém se podobně jako v Gruzii a na Ukrajině prohlubuje nenávisť a nepřátelství vůči osobám ruské národnosti. Kazachstán je navíc místem střetu dvou naprosto odlišných náboženských ideologií – křesťanství a islámu. Z těchto důvodů jsou jeho argumenty věrohodné a odpovídající situaci v zemi původu. Konečně stěžovatel žádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost, přičemž se ztotožnil se závěry vyjádřenými v napadeném rozsudku krajského soudu a odkázal na správní spis, na své rozhodnutí i na vyjádření k žalobě.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je přípustná.

Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ve věci mezinárodní ochrany (dříve azylu) má odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele (blíže viz citované usnesení zdejšího soudu).

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Krajský soud zamítl žalobu stěžovatele primárně z toho důvodu, že zacházení se stěžovatelem nedosahovalo intenzity pronásledování; že u těch incidentů, které stěžovatel policii nahlásil, postupovala policie aktivně, a tudíž je způsobilá poskytnout stěžovateli ochranu; a že v ostatních případech se neobrátil se svými problémy se soukromými osobami na kazašské státní orgány, čímž nevyužil možnosti vyhledat ochranu v zemi původu.

Stěžovatel brojil proti tomuto závěru tvrzením, že se na policii neobrátil z toho důvodu, že by mu stejně nebyla schopna pomoc zajistit. Spornou otázkou tedy je, (1) zda-li je stěžovatel (žadatel o mezinárodní ochranu), jemuž hrozí újma od *nestátních* subjektů, povinen se vždy pokusit vyhledat ochranu u poskytovatelů ochrany v zemi původu; a (2) do jaké míry musí stěžovatel prokázat, že nemůže nebo není ochoten využít ochrany státu, jehož je státním příslušníkem. Touto otázkou se Nejvyšší správní soud detailně zabýval ve svém rozsudku ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, www.nssoud.cz (srov. rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2007 - 57, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, oba www.nssoud.cz).

V rozsudku ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, Nejvyšší správní soud uvedl: „Pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny (např. proto, že vůbec neexistují) či ochotny (např. proto, že určitou skupinu ve společnosti systematicky odmítají chránit, ač ji samy neperzekuuji) poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty, (...) nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Pokud to však zjevné není, jako v projednávaném případě, žadatel musí v pohovoru se žalovaným uvést (...), proč se na poskytovatele ochrany s žádostí neobrátil; tj. např. (1) proto, že v daném státě neexistuje účinný právní systém pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících způsobení vážné újmy, či (2) proto, že takový systém v daném státě existuje, ale on k této ochraně nemá přístup (např. z důvodu diskriminace určité skupiny v daném státě), či (3) že z důvodu jeho specifického postavení (...) musí poskytovatele ochrany uvedení v čl. 7 odst. 1 kvalifikační směrnice učinit další dodatečné kroky na jeho ochranu nad obecný standard stanovený čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice, nicméně nejsou schopni nebo ochotni tak učinit. Třetí kategorie ovšem presumuje, že poskytovatelé ochrany o hrozbě vážné újmy vědí, protože jinak nemohou dodatečnou ochranu poskytnout (resp. nelze zjistit, zda-li by ji poskytli); což má zásadní dopad na případy běžné kriminality.“ Jedná se tedy o otázku dostatečně prejudikovanou, přičemž Nejvyšší správní soud neshledal v napadeném rozhodnutí krajského soudu zásadní pochybení, které by mohlo mít

dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele, neboť krajský soud ve svém rozhodnutí respektoval ustálenou soudní judikaturu a nelze konstatovat, že by *hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Z pohovoru se stěžovatelem a z dalších podkladů pro rozhodnutí žalovaného je totiž zřejmé, že v Kazachstánu funguje účinný systém pro odhalování, stíhání a trestání nelegálních aktivit náboženské skupiny Hizb Ut-Tahrir a rovněž pokud jde o ostatní útoky namířené proti stěžovateli, kazašské orgány se jimi, pokud je stěžovatel nahlásil, zabývaly. Stěžovatel měl k takto poskytované ochraně přístup a nezastává natolik významné postavení (např. postavení vůdce opozice či náboženského vůdce), aby bylo nutné „*učinit další dodatečné kroky na jeho ochranu nad obecný standard stanovený čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice*“. Rovněž žádá z dostupných zpráv o zemi původu nepotvrzuje stěžovatelovu tezi o systematickém špatném nakládání s příslušníky ruské menšiny a/nebo věřícími pravoslavné církve v Kazachstánu; takové informace ostatně nedoložil správním soudům ani sám stěžovatel.

Pokud jde o útoky ze strany členů Hizb Ut-Tahrir, ty stěžovatel kazašským orgánům nenahlásil vůbec, i když sám uvedl, že je mu známo, že kazašské orgány toto hnutí potírají. Z rozhodovací činnosti je zdejšímu soudu známo, že boj proti náboženskému extremismu (reprezentovanému *zakázaným* hnutím Hizb Ut-Tahrir) je prioritou kazašských bezpečnostních složek a že řada vyznavačů tzv. „čistého islámu“ žádajících o mezinárodní ochranu naopak tvrdí, že byli terčem špatného zacházení ze strany kazašských bezpečnostních složek kvůli jejich domnělému napojení na toto hnutí. Za těchto okolností nelze tvrdit, že by kazašské orgány nebyly schopny/ochotny poskytnout ochranu před hnutím Hizb Ut-Tahrir ochranu; právě naopak.

Pokud jde o tvrzenou diskriminaci při hledání zaměstnání, Nejvyšší správní soud odkazuje na svou bohatou prejedikaturu k posouzení otázky, které jednání dosahuje intenzity pronásledování a které ne; srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2004, č. j. 2 Azs 15/2004 - 72, www.nssoud.cz; ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 - 58, publikovaný pod č. 1347/2007 Sb. NSS; ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, publikovaný pod č. 1066/2007 Sb. NSS; a nejnověji rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 - 67, www.nssoud.cz. Z této judikatury plyne, že dotčení hospodářských práv dosahuje intenzity pronásledování zcela výjimečně, a to navíc obvykle v kumulaci s porušením jiných práv (k „pronásledování na kumulativním základě“ srov. rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007 - 129, www.nssoud.cz; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS; či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 - 98, www.nssoud.cz).

Pokud jde o obecnou námitku stěžovatele navozující paralelu mezi situací v Kazachstánu na jedné straně a situací v Gruzii a na Ukrajině na straně druhé, ta rovněž neobstojí. Situace v každé z těchto tří zemí je specifická a je nutné ji zkoumat ve vztahu ke konkrétnímu příběhu konkrétního žadatele (navíc jistě nelze tvrdit, že kvůli politickému pnutí mezi dotčenými státy splňují *všichni* příslušníci ruské menšiny v Gruzii a na Ukrajině *bez dalšího* podmínky pro udělení azylu). Pokud stěžovatel nedoložil žádné zprávy o zemi původu podporující jeho tezi o systematické diskriminaci a špatném nakládání s příslušníky ruské menšiny a/nebo věřícími pravoslavné církve, nemá takto obecně formulované tvrzení žádnou důkazní hodnotu. To stejné platí analogicky o námitce týkající se střetu křesťanství a islámu.

Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační

stížnosti a krajský soud se *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu